

Det Kongelige Landbruks- og Matdep.
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
2011/1404	Doknr: 39
12 JAN 2012	
LP/SR	011.2

Vår ref:
11/1267-5-LLY

L.nr.
174/12

Arkiv:
V07 &13

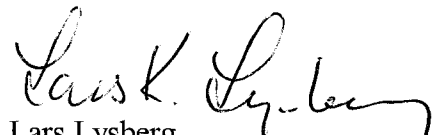
Deres ref:

Dato:
11.01.2012

HØRINGSUTTALELSE FRA SNÅSA KOMMUNE - AVVIKLING AV ORDNINGEN MED OMRÅDESTYRER.

Snåsa kommunes uttalelse til endringene i reindrifstloven med *avvikling av ordningen med områdestyrrer* er vedlagt.

Jijnjh heelsegh / Vennlig hilsen

Lars Lysberg
Aamhtesegietedæjja/Jordbruksjef

Vedlegg: Saksprotokoll og samlet saksframstilling i sak FOR 5/12: Avvikling av ordningen med områdestyrrer - høring

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 10.01.2012
Sak: 5/12

Resultat: Innstilling vedtatt
Arkivsak: 11/1267
Tittel: **SAKS PROTOKOLL: AVVIKLING AV ORDNINGEN MED OMRÅDESTYRER - HØRING**

Behandling:

Ingen andre forslag ble framsatt.

Votering.

Enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak:

Omorganisering av Reindriftsforvaltningen og lovforslaget om å avvikle områdestyrer, må stoppes av Stortinget. Det må nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Landbruks- og matdepartementet, Sametinget, Norske reindriftssamers Landsforbund, repr. fra Fylkestingene og Reindriftsforvaltningen, for å vurdere den framtidige organisering av forvaltningen av reindrifta i Norge. Dette for å få et funksjonelt forvaltningssystem som har legitimitet i reindriftsnæringen, i det samiske samfunnet, i de politiske organer og i fylkene.

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring et forslag som:

1. er utarbeidet uten at konsultasjonsforpliktelsene overfor Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget er overholdt verken når det gjelder utarbeidelsen av rapporter/kunnskapsgrunnlag eller høringsforslag.
2. er basert på vurderinger som er ufullstendig og med tildels feilaktige og udokumenterte påstander. Dette gjelder grunnene til at dagens forvaltningsordning er lite effektiv og at skillet mellom næring forvaltning oppleves utydelig. Det gjelder vurderingsgrunnlaget og påstanden om at reindriftsforvaltningen ikke har tilstrekkelig legitimitet i det øvrige samfunnet, og at statlig regional forvaltning er nødvendig fordi det bare der er tilstrekkelig kompetanse innenfor arealforvaltningsområdet. Til sist gjelder dette påstanden om at statens plikt til å verne samene som urfolk krever statlig forvaltning.
3. ikke er vurdert opp mot gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser. Forslaget står i motstrid til gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser

Landbruks- og matdepartementets høringsforslag kan ikke gjennomføres. Departementet må i etterkant av høringen legge til rette for reelle konsultasjoner med samiske organisasjoner og Sametinget for styrking av reindriftsforvaltningen, som også legger til rette for prosesser som leder fram mot bred enighet om en permanent framtidig offentlig forvaltningsordning av reindriften.

Snåsa kommune vil understreke betydningen av å videreutvikle Saemien Sijte i Snåsa som et senter for sørsamisk kultur og næring. Uavhengig av hvor reindriften rent administrativt hører til, må reindriftsforvaltningen fortsatt lokaliseres til Snåsa og Saemien Sijte.

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	10.01.2012	5/12

AVVIKLING AV ORDNINGEN MED OMRÅDESTYRER - HØRING

Vedlagte dokumenter:

1. Høringsnotat fra Landbruks - og matdepartementet om avvikling av områdestyrene og overføring til fylkesmannen, datert 30.09.2011.

Ikke vedlagte dokumenter:

Ingen

Hjemmel for behandling:

Vedtaksmyndighet delegert til formannskapet i.h.h.t. delegasjonsreglementets pkt. 4.1.1.

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har sendt forslag til endringer i Lov om reindrift (reindriftsloven) på høring. Forslaget innebærer en avvikling av ordningen med regionale områdestyrer for reindriften. Områdestyrets myndighet og de lokale forvaltningskontorene overføres til Fylkesmannen. Fylkesmannen vil dermed bli den statlige regionale fagmyndigheten i offentlig forvaltning av reindrift.

Det sentrale nivået med reindriftsstyret og Reindriftsforvaltningen i Alta forutsettes opprettholdt som før, men Reindriftsforvaltningen skifter navn til Statens reindriftsforvaltning. Landbruks - og matdepartementet vil fortsatt ha det overordnede faglige ansvaret for den offentlige forvaltningen av reindriften.

Høringsbrevet og høringsnotatet fra LMD er vedlagt saken. Høringsnotatet gir i hovedsak et tilbakeblikk når det gjelder bakgrunnen for etableringen av områdestyrene, utredninger/ evalueringer som legges til grunn for departementets tilrådinger og nærmere om de oppgaver som foreslås overført.

Faktiske opplysninger:

Reindriftsforvaltningen er faglig sekretariat for områdestyret. Områdestyrets oppgaver er fastsatt i instruks og hovedmålet er å bidra til at reindriftnæringen utvikles mot de mål og strategier som framgår i reindriftslovens pgf. 1, med tilrettelegging for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift.

Videre har styret en rekke av kontrolloppgaver knyttet til reinbeitedistriktene og oppgaver av fagkyndig karakter og er tillagt innsigelsesmyndighet i medhold av plan - og bygningsloven. Områdestyret skal for øvrig være faglig rådgiver og premissgiver overfor offentlig forvaltning og andre i saker som angår reindriften i vedkommende reinbeiteområder. For nærmere opplysninger om oppgavene, jfr. høringsnotatet.

Da dagens reindriftsforvaltning ble etablert, var dette en følge av endring i reindriftsloven. Hensikten var å få reindriften representanter med i styring og forvaltning av næringen og forslaget om områdestyrer fikk stor oppslutning i høringsrunden.

I 1998 ble reindrifftslovutvalget, med 11 repr. der reieierne var i flertall, oppnevnt for å gjennomgå reindrifftsloven med sikte på endringer bl.a. når det gjelder styringen og forvaltningen av reindrifften.

Utvalgets innstilling forelå i 2001, jf. NOU 2001:35, og lå til grunn for Ot.prp. nr. 25 (2006-2007) og den nye reindrifftsloven av 15. juni 2007 nr. 40.

Flertallet i reindrifftslovutvalget foreslo følgende endringer:

- Reindrifftsforvaltningens områdekontor overføres fylkesmannen med opprettelse av egen reindrifftsavdeling og opprettholdelse av lokaliseringen av områdekontorene.
- Områdestyrene videreføres som fylkesreindrifftstyrer
- Reindrifftsstyret og statens sentrale reindrifftsforvaltning videreføres

Begrunnelsen fra flertallet for å foreslå at forvaltningen på regionalt/lokalt nivå legges til fylkesmannen, var flere. Det ble bl.a. fremhevet at det allerede skjedde en oppfølging av andre statlige oppgaver på lokalt og regionalt nivå fra fylkesmannsembetet, og at fylkesmannen har en viktig oppgave i samordningen av ulike statlige oppgaver.

Flertallet la videre avgjørende vekt på at fylkesmannen har ansvar for spørsmål som er av sentral betydning for reindrifften, men siden fylkesmannen ikke har noe ansvar for reindrifften, får reindrifftens interesser i mange tilfeller ikke tilstrekkelig oppmerksomhet hos fylkesmannen. Det ble i den forbindelse fremhevet at "uten ansvar for reindrifften får fylkesmannskontoret heller ikke nødvendig kunnskap om disse spørsmål".

Det ble videre uttalt at "Får fylkesmannen ansvaret for forvaltningen også av reindrifften, vil de øvrige avdelinger hos fylkesmannen naturlig få mer kunnskap om reindrifft, og et samarbeid mellom reindrifftsforvaltning på den ene side og jordbruksforvaltning, rovdyr- og miljøforvaltning på den annen side vil bli enklere."

Videre mente utvalgets flertall at dagens ordning med områdestyrer måtte opprettholdes, men at de ble videreført som fylkesreindrifftsstyrer. Utvalget viste i den forbindelse til den modellen man på det tidspunktet hadde i jordbruket, der forvaltningsansvaret ligger hos fylkesmannen, men hvor man også hadde et Fylkeslandbruksstyre. Begrunnelsen for å opprettholde områdestyrene var å ivareta reindrifftens interesser, og at styrenes representanter fra reindrifften innehar en praktisk erfaring som er nødvendig i forvaltningen, samt for å opprettholde forvaltningens legitimitet i næringen.

Reindrifftslovutvalgets forslag på disse punktene ble ikke fulgt opp i siste endring i reindrifftsloven i 2007. Dette ut fra Sametingets høringsuttalelse, der man mente at overføring til fylkesmannen var lite hensiktsmessig og ville fjerne reindrifftsforvaltningen fra det samiske samfunnet. Departementet varslet da at utvalgets forslag ville bli vurdert på et senere tidspunkt. Det er dette som skjer nå gjennom det utsendte høringsnotatet.

Begrunnelser for departementets forslag:

- Den generelle utviklingen de siste 10-20 årene har vært å effektivisere, forenkle og samordne den statlige forvaltningen. Etter departementets mening er det mye som taler for at tiden er moden for en betydelig forenkling av den offentlige forvaltningen av reindrifften og har vurdert forbedringsløsninger i tråd med anbefalinger fra evalueringene.
- Etter departementets vurdering er det nå riktig å få et tydeligere skille mellom næring og forvaltning. Næringen har etter eget ønske fått økt ansvar for sin virksomhet og utvikling gjennom endringen av reindrifftsloven i 2007. En naturlig konsekvens av dette er at myndighetsorganene får en mer tilbaketrukket rolle enn tidligere gjennom hovedsakelig godkjennings- og kontrolloppgaver.
- Departementet viser videre til at den kompetanse og legitimitet som reindrifftens representasjon innebærer var et viktig argument da områdestyrene ble innført, men viser også til at organene også må ha legitimitet i samfunnet for øvrig. I dagens situasjon vurderer departementet argumentet med kompetanse og legitimitet til ikke å være tungtveiende nok for å opprettholde områdestyrene.

- Områdestyrene er statlige forvaltningsorgan som må ivareta hensynet til samfunnsmessig helhetstenkning. Når det gjelder legitimitet i reindriften, vises det til at ved interesserepresentasjon blir forvaltningen lettere knyttet til visse partsinteresser enn andre. Dette kan igjen utfordre forvaltningsprinsippet om å sikre habilitet og likebehandling i saksbehandlingen.
- Det er et mål for myndighetene å redusere bruken av de såkalte kollegiale organer i form av styre i statlig forvaltning. Som et ledd i dette ble tilsvarende styre for jordbruket (fylkeslandbruksstyret) avviklet for nær to år siden.
- Det vises til at avviklingen av områdestyrene vil gi en betydelig forenklet saksbehandling og at både næringen og andre aktører vil tjene på en raskere og mer effektiv forvaltningen av reindriften. Da reindriften er en viktig aktør i samfunnet, sees det som en fordel at næringen innlemmes i annen regional forvaltning.
- Departementet framhever at reindriften er en svært viktig del av samisk kultur – og næringsliv, noe som krever særskilt oppmerksomhet, blant annet ut fra nasjonale og internasjonale bestemmelser om vern av urfolk og minoriteter.
- Intern-undersøkelsen i reindriften påpekte mangel på kunnskap og rettigheter i kommuner og fylker om næringen. Ved å samordne reindriftsforvaltningen med annen regional forvaltning, vil også reindriften sine interesser stå på dagsorden i all regional forvaltning.

Departementet inviterte i forkant av høringen Sametinget og NRL (Norske Reindriftsamers landsforbund) til konsultasjonsmøter. NRL avslo med begrunnelsen at de ikke var blitt orientert på forhånd, men ba om et orienteringsmøte om den planlagte prosessen. Departementet avholdt et orienteringsmøte med NRL og Sametinget den 5. mai 2011. Det fremkom da at begge parter ønsket en ny offentlig utredning om organisering og styring av reindriften, herunder Sametingets rolle. Sametinget behandlet endringene i plenum den 8. juni 2011 og vedtok et krav om at det må gjennomføres en slik utredning.

Vurdering:

Rådmannen konstaterer at departementets høringsforslag bare delvis er i samsvar med reindriftslovutvalget flertallsinnstilling. Overføring av regional reindriftsadministrasjon til Fylkesmannen og videreføring av dagens nasjonale forvaltningsnivå er i tråd med innstillingen, men utvalgets forslag om videreføring av områdestyrene som fylkesreindriftsstyre er ikke fulgt.

Rådmannen konstaterer også at det er betydelig misnøye fra NRL og Sametinget mht prosessen forut for foreliggende høringsforslag, og at alle tilgjengelige høringsuttalelser fra reindriften og samiske organisasjoner går i mot forslaget og foreslår/krever utsettelse og ny offentlig utredning.

Med bakgrunn i høringsuttalelser fra bla Sametinget og flere områdestyre og kommuner vurderer rådmannen det slik at Snåsa som sentral sørsamisk kommune bør, uavhengig av hva en måtte mene om det konkrete forslaget, støtte reindriften og de samiske organisasjoners uttalelser. Det ser ut til å ha vært en prosess og en manglende helhetstenkning hvor det har sviktet i betydelig grad med hensyn på statens grunnleggende forpliktelser (også folkerettslig) overfor samene og de samiske organer. Ut fra uttalelsene bør saken avvises på grunn av både saksbehandlingsfeil og manglende hensyn til grunnleggende rettslige prinsipper og vedtatte retningslinjer som skal gjelde for slike prosesser og for forvaltningen av urfolks interesser.

Innenfor forvaltningsområdet til Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag er det 6 reinbeitedistrikt som har sine beiteområder i alle fylkets kommuner med unntak av Frosta og Inderøy. I tillegg inngår kommunene Bjugn, Rissa, Roan og Åfjord i Sør-Trøndelag og Bindal og Grane i Nordland. Reindriftsadministrasjonen er lokalisert til Snåsa hvor også 2 av reinbeitedistriktene har sine helårsboplasser og ett distrikt har sine vinterboplasser. I tillegg til å være sentral for reindriftnæringen er kommunen et samisk sentrum med egen barneskole og internat for sørsamiske barn, det sørsamiske museum og kultursenter Saemien Sijte med flere samiske institusjoner (bla. Sametinget) og hvor reindriftsadministrasjonen har sin naturlige plass. Snåsa er som den eneste kommunen i sørsamisk område som i dag er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk.

Rådmannen vil understreke betydningen av å videreutvikle Saemien Sijte i Snåsa som et senter for sørsamisk kultur og næring. Uavhengig av hvor reindriften rent administrativt hører til, må reindriftsforvaltningen fortsatt lokaliseres til Snåsa og Saemien Sijte. Den usikkerhet som forslaget til omorganisering av

reindriftsforvaltningen medfører for realiseringen av et nasjonalt sørsamisk kultursenter ved Saemien Sijte i Snåsa er svært beklagelig, og vil kunne sette hele prosjektet i fare.

Rådmannens forslag til uttalelse:

Omorganisering av Reindriftsforvaltningen og lovforslaget om å avvikle områdestyrer, må stoppes av Stortinget. Det må nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Landbruks- og matdepartementet, Sametinget, Norske reindriftssamers Landsforbund, repr. fra Fylkestingene og Reindriftsforvaltningen, for å vurdere den framtidige organisering av forvaltningen av reindriften i Norge. Dette for å få et funksjonelt forvaltningssystem som har legitimitet i reindriftnæringen, i det samiske samfunnet, i de politiske organer og i fylkene.

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring et forslag som:

1. er utarbeidet uten at konsultasjonsforpliktelsene overfor Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget er overholdt verken når det gjelder utarbeidelsen av rapporter/kunnskapsgrunnlag eller høringsforslag.
2. er basert på vurderinger som er ufullstendig og med tildels feilaktige og udokumenterte påstander. Dette gjelder grunnene til at dagens forvaltningsordning er lite effektiv og at skillet mellom næring forvaltning oppleves utydelig. Det gjelder vurderingsgrunnlaget og påstanden om at reindriftsforvaltningen ikke har tilstrekkelig legitimitet i det øvrige samfunnet, og at statlig regional forvaltning er nødvendig fordi det bare der er tilstrekkelig kompetanse innenfor arealforvaltningsområdet. Til sist gjelder dette påstanden om at statens plikt til å verne samene som urfolk krever at statlig forvaltning.
3. ikke er vurdert opp mot gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser. Forslaget står i motstrid til gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser

Landbruks- og matdepartementets høringsforslag kan ikke gjennomføres. Departementet må i etterkant av høringen legge til rette for reelle konsultasjoner med samiske organisasjoner og Sametinget for styrking av reindriftsforvaltningen, som også legger til rette for prosesser som leder fram mot bred enighet om en permanent framtidig offentlig forvaltningsordning av reindriften.

Snåsa kommune vil understreke betydningen av å videreutvikle Saemien Sijte i Snåsa som et senter for sørsamisk kultur og næring. Uavhengig av hvor reindriften rent administrativt hører til, må reindriftsforvaltningen fortsatt lokaliseres til Snåsa og Saemien Sijte.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 10.01.2012 sak 5/12

Behandling:

Ingen andre forslag ble framsatt.

Votering.

Enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak til uttalelse:

Omorganisering av Reindriftsforvaltningen og lovforslaget om å avvikle områdestyrer, må stoppes av Stortinget. Det må nedsettes en arbeidsgruppe bestående av Landbruks- og matdepartementet, Sametinget, Norske reindriftssamers Landsforbund, repr. fra Fylkestingene og Reindriftsforvaltningen, for å vurdere den framtidige organisering av forvaltningen av reindriften i Norge. Dette for å få et funksjonelt forvaltningssystem som har legitimitet i reindriftnæringen, i det samiske samfunnet, i de politiske organer og i fylkene.

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring et forslag som:

1. er utarbeidet uten at konsultasjonsforpliktelsene overfor Norske Reindriftsamers Landsforbund og Sametinget er overholdt verken når det gjelder utarbeidelsen av rapporter/kunnskapsgrunnlag eller høringsforslag.
2. er basert på vurderinger som er ufullstendig og med tildels feilaktige og udokumenterte påstander. Dette gjelder grunnene til at dagens forvaltningsordning er lite effektiv og at skillet mellom næring forvaltning oppleves utydelig. Det gjelder vurderingsgrunlaget og påstanden om at reindriftsforvaltningen ikke har tilstrekkelig legitimitet i det øvrige samfunnet, og at statlig regional forvaltning er nødvendig fordi det bare der er tilstrekkelig kompetanse innenfor arealforvaltningsområdet. Til sist gjelder dette påstanden om at statens plikt til å verne samene som urfolk krever statlig forvaltning.
3. ikke er vurdert opp mot gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser. Forslaget står i motstrid til gjeldende samepolitikk og menneskerettslige forpliktelser

Landbruks- og matdepartementets høringsforslag kan ikke gjennomføres. Departementet må i etterkant av høringen legge til rette for reelle konsultasjoner med samiske organisasjoner og Sametinget for styrking av reindriftsforvaltningen, som også legger til rette for prosesser som leder fram mot bred enighet om en permanent framtidig offentlig forvaltningsordning av reindriften.

Snåsa kommune vil understreke betydningen av å videreutvikle Saemien Sijte i Snåsa som et senter for sørsamisk kultur og næring. Uavhengig av hvor reindriften rent administrativt hører til, må reindriftsforvaltningen fortsatt lokaliseres til Snåsa og Saemien Sijte.